

O strachu, pýše a smutku a o tom, jak Bůh pomáhá j+s 3. 9. 2023

rodinné bohoslužby, křest, VP

Hospodin uzdravuje ty, kdo jsou zkroušeni v srdci, jejich rány obvažuje. Ujímá se pokorných, pyšné snižuje až k zemi. Netěší ho síla koně, nemá zalíbení ve svalech muže. Hospodin má zalíbení v těch, kdo ho respektují, v těch, kdo čekají na jeho milosrdenství. (Ž 147)

Lk 6,20-26: Ježíš pohlédl na učedníky a řekl: „Blaze vám, chudí, neboť vaše je království Boží. Blaze vám, kdo nyní hladovíte, neboť budete nasyceni. Blaze vám, kdo nyní pláčete, neboť se budete smát. Blaze vám, když vás lidé budou nenávidět a když vás vyloučí, potupí a vymažít vaše jméno jako proklaté pro Syna člověka. Veselte se v ten den a jásejte radostí; hle, máte hojnou odměnu v nebi. Vždyť právě tak jednali jejich otcové s proroky. Ale běda vám, bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo. Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda, kdo se nyní smějete, neboť budete plakat a naříkat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům.

1 S 2,1-2: Chana se takto modlila: „Mé srdce jásosem oslavuje Hospodina, můj roh se zvedá díky Hospodinu. Má ústa se otevřela proti nepřátelům, raduji se ze tvé spásy. Nikdo není svatý mimo Hospodina, není nikoho krom tebe, nikdo není skálou jako náš Bůh.

I. Cvrček

Četl jsem kdesi vyprávění o Indiánovi, který šel s evropským přítelem po hodně rušné městské ulici. „Počkej,“ povídá, „nebyl to cvrček?“ Evropana to rozesmálo: „Ve městech cvrčci nejsou. A i kdyby, jak bys je mohl v tom kraválu slyšet?“ Indián šel k domu, u kterého cosi rostlo. Opatrně odhrnul listy a cvrčka opravdu našel. „Jak jsi to dokázal? To máš o tolik lepší sluch než my ostatní?“ Indián odpověděl: „To určitě ne. Jenom jsem zvyklý poslouchat něco jiného než vy. Podívej!“ Pustil na zem několik mincí. Moc velký hluk to neudělalo, a přesto se hned několik lidí zastavilo, aby zjistili, co to bylo. „Nebylo to slyšet o nic víc než ten cvrček,“ povídá Indián, „a přece to všichni zaslechli. Záleží prostě na tom, na co chceš dávat pozor.“

II. Strašáci

V Bibli je spousta příběhů, jak Bůh lidem něco řekl, jenže to třeba řekl jen někomu a ti ostatní, kteří to neslyšeli, tomu nevěřili. Tak třeba Abrahamovi Bůh řekl, ať všeho nechá a ať se vydá tam, kam mu řekne. Abraham to udělal a byl zvědav, co se bude dít. Hospodin mu totiž slíbil, že bude mít spoustu dětí a vnuků a pravníků a prapravnuků, jako hvězd na nebi jich bude nebo jako písku u moře. Jenže Abraham se Sárrou dlouho žádné dítě neměli, tak se jim to celé jaksi nepozdávalo. Pochybovali, jestli na ně Bůh nezapomněl a jestli se jeho slibům vůbec dá věřit, když je to tak. Nezapomněl a věřit se mu dá, ale to zjistili až později. Do té doby ale měli spoustu pochybností. A asi i strach, protože my lidi nevíme, co a jak bude, a někdy se toho dost bojíme.

Pak je v Bibli příběh Mojžíšových rodičů. Ti děti měli, jenže tehdy zas seděl na trůnu chlápek, co měl strach z budoucnosti a z lidí a schovával ten svůj strach za nelidskou krutost (to se děje dodnes, jen se rozhlédnete po světě). Nařídil, aby byli novorození izraelští synkové rovnou hozeni do Nilu krokodýlům. Rodiče se o Mojžíše báli, krokodýlům ho dát nechtěli, a tak vymýšleli, jak to udělat, aby mohl žít, a ono to vyšlo. Dál přece nejdeme sami, Bůh je v tomhle světě s námi – to oni v tu chvíli sice neuměli takhle říct, navíc se všichni okolo nich báli toho strašidla, co sedělo na trůnu, a přece jim Bůh pomohl z téhle šlamastyky ven.

Dál přece nejdeme sami – to se měli naučit lidé, o kterých se píše v Bibli. Nesli si životem Boží zaslíbení a prožívali přitom všelijaké nesnáze a někdy nebezpečí. A my, kdo si ty jejich příběhy čteme, se z toho máme naučit, co ta věta, že dál přece nejdeme sami, znamená: že jak tak putujeme životem, jde s námi naší cestou taky Bůh. Jen je potřeba to nepřeslechnout. Pro život je totiž docela velká pomoc, když se nám daří doufat, že je Bůh nablízku, a spolehnout se na něj: protože jestli s námi je, tak se tak moc nemusíme bát.

III. O smutné Chaně

Žila kdysi v zaslíbené zemi paní, která také neměla děti (zato měla blízkou příbuznou, která se jí kvůli tomu nepřestávala posmívat). Jednou za rok chodili do kostela, který byl strašně daleko. Bývaly tam slavnostní bohoslužby a po nich hostina, na kterou se hodně těšili.

Paní Chana tam šla taky, a když bylo po všem, zůstala ještě v kostele a smutně se modlila a naříkala, jaké má trápení. Ale nezůstala jen u smutku: „Hospodine, já věřím, žes na mě nezapomněl a žes mě nezavrhl. A kdybys mě vyslyšel a kdyby se mi narodil syn, slibuju, že se vynasnažím, aby sloužil jen a jen tobě.“

Od vrat kostela sledoval Chanu starý kněz Élí. Viděl, že něco drmolí a třesou se jí ramena, a dostával čím dál větší zlost. „Kolik jsi toho na té hostině vypila, že tak vyvádíš? Že se nestydíš!“ Neslyšel, co ji trápí, nezajímal se, co říkala, a vyložil si to po svém. To se stává, že přeslechnu něčí trápení a špatně to celé pochopím. Měl by si na to Élí dávat větší pozor, a nejen on.

Chana se bránila: „Ale já jsem se tu jen modlila a předložila jsem Bohu, co mě trápí.“ Na to jí starý Élí nic nemohl říct. A tak jen zabručel požeňání: „Tak jdi v pokoji a kéž Bůh vyslyší tvou prosbu.“ Nevím, co si přitom myslel, ale Chana z toho pro sebe slyšela velikou naději: Svěřila jsem Hospodinu všechno svoje trápení. A ať to dopadne, jak chce, určitě mě slyšel. Teď mohu žít v pokoji.

Po čase se jí opravdu narodil syn. Dala mu jméno Samuel – to česky znamená “Vyslyšel Bůh” – aby i to jméno připomínalo, že Bůh slyší, když naříkají smutní, opuštění a ponížení lidé. Nezapomíná na nás a dává nám novou naději.

Když Samuel povyroste, odvedla ho Chana do tamtoho vzdáleného kostela a požádala starého kněze Elího, ať ho naučí, co to znamená sloužit Bohu (jak to bylo dál, o tom bude řeč příště). Ale než její příběh opustíme, ještě jeden detail: bývalo kdysi zvykem, že hlavní postavy měly v knížkách jméno, které čtenářům mělo napovědět, co jsou zač. Taková jména jsou i tady: Samuel znamená vyslyšel Bůh. Ta smutná paní, kterou Bůh vyslyšel a potěšil, se jmenuje Chana (Anna, Hana) a to znamená česky milost nebo přízeň (Boží). Zato ta příbuzná, co se jí posmívala a urážela ji, by se česky jmenovala Perla. Asi se tak i cítila, ale cosi tu bylo špatně...

IV. Co říkala Chana, když už nebyla smutná

Lidi se dost bojí všelijakých životních strašáků (Chana se taky bála, že na ni Bůh zapomněl, ale pak zjistila, že to tak není). Když se spolehnu na Boha, strašáci kvůli tomu sami od sebe nezmizí, ale snad zjistím, že

se jich nemusím zas tak moc bát, když je uprostřed nás Bůh.

Chana, co už teď nebyla smutná, šla a zpívala o tom, co pochopila, docela hezkou písničku. Bylo to takhle:

Má duše Boha velebí! Byla jsem ponížena a posmívali se mně, a Bůh se mě zastal! Už jsem všechno viděla černě, ale on mi otevřel skvělou budoucnost! Ano, takový je náš Bůh: Ztrápeným dá vyjít z nesnází, kdežto pyšné a sebejisté sráží. Zastává se chudáků, kteří se brodí v blátě, a překvapuje tím úspěšné a mocné, kteří se toho bláta štítí a těch chudáků pak taky. Ti, kdo spoléhali na své síly, na slávu a bohatství, ti to nevyhrají. Zato těm, komu se lidi posmívali a lámali nad nimi hůl, dává Bůh do života novou naději.

Ještě jednou se ta písnička v Bibli ozve a bude ji zpívat Ježíšova maminka. Ježíšovi se pak lidi taky dost posmívali, ale dopadlo to jinak, než mysleli: protože o tom, kdo má pravdu a jakou máme naději, rozhoduje Bůh. Dál přece nejdeme sami, Bůh je blízko – jen dávat pozor, abychom to nepřeslechli.

I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití. Do Hospodinova domu se budu vracet do nejdelších časů.

Ať vás Boží milosrdenství provází (abyste šli dobrou životní cestou),
ať vám dává svobodu (abyste se nebáli a ničemu neotročili),
ať vás přidržuje (abyste byli stálí a pevní),
ať vás inspiruje (abyste byli pravdiví a věrní),
ať vám dělá život krásným (abyste přijímali i rozdávali lásku a naději).

Ať se vám dobře žije v tomhle světě, který má tak daleko do rajské zahrady – ať se vám v něm dobře žije, protože vaším štítem je sám Bůh. Nabízí se, že vám bude i radostí a pomocí: tak berte, žijte, radujte se, jděte v pokoji a na cestu si vezměte s sebou – pro sebe i pro druhé – naději Hospodinovy pravdy a milosrdenství. Amen.